

5

Afscheid van mevrouw Van der Wal

Afscheid van mevrouw Van der Wal

Aan de orde is **het afscheid van mevrouw Van der Wal (VVD)**.

De voorzitter:

Ik ontvang een mailtje van mevrouw Christianne van der Wal. Met uw welnemen, en met haar welnemen vooral, lees ik dat even voor.

"Vandaag neem ik afscheid van deze Kamer, een plek die zoveel meer is dan alleen een politiek instituut. Het is het hart van onze democratie, waar ideeën botsen en samenwerkingen ontstaan. In dit hart ben ik sinds 2017 actief. Als partijvoorzitter, als minister en voor kortere duur als Kamerlid. Het besluit om afscheid te nemen van deze Kamer — en daarmee van een bijzondere en intensieve periode in mijn leven — was moeilijk. Al is het alleen al omdat ik weet hoe onze voorzitter daarover denkt :)

Voor mij is politiek niet alleen een kwestie van populaire standpunten innemen of zeggen wat mensen graag willen horen. Het is vooral een kwestie van verantwoordelijkheid nemen, ook wanneer dat moeilijk is. Van keuzes maken, ook als die niet altijd op applaus kunnen rekenen, maar waarvan je weet dat ze nodig zijn voor de toekomst van Nederland. Het betekent uitleggen, verantwoorden en soms teleurstellen. Want als we alleen varen op de golven van de waan van de dag, verliezen we richting."

Ja, dat is mooi gezegd!

"Maar altijd vanuit verbinding met mensen. Hier in het Haagse heb ik ervaren hoe belangrijk het is om verandering te omarmen, voor een betere toekomst. Dat is iets waar mijn hart blijft liggen.

De verantwoordelijkheid om bij te dragen aan onze samenleving draag ik altijd met me mee, in welke rol dan ook. Maar de zetel in deze Kamer geef ik nu door, want de Kamer verdient vertegenwoordigers die zich met volle overgave kunnen inzetten voor Nederland.

Onze democratie is geen vanzelfsprekendheid. De waarden die haar sterk maken — vrijheid, rechtsstaat en gelijkwaardigheid — staan onder druk. Het vraagt realisme en lef om dit onder ogen te zien, maar ook om verbinding. Juist nu is het belangrijk dat we blijven luisteren en samen werken aan oplossingen. Ik ben en blijf optimistisch. Want als één volk veerkrachtig is, dan zijn wij dat. Wij Nederlanders hebben altijd laten zien dat we de uitdagingen van onze tijd aankunnen — en dat vertrouwen draag ik met me mee, ook nu ik afscheid neem.

'De omgeving van de mens is de medemens.' Dat is een uitspraak van Jules Deelder die prikt op het sociaal werkbedrijf in Nunspeet. En dat is het precies. Daarom koester ik de mensen om mij heen en zijn het vooral de mensen die ik ga missen. De collega's in de fractie, de mensen van de Kamer, de mooie mensen met wie ik heb samengewerkt en ook zo veel heb gelachen. En natuurlijk alle fantastische

medewerkers die dit huis draaiende houden en ons altijd warm en liefdevol ondersteunen. Maar ook alle mensen die mij hun vertrouwen gaven, met wie ik in gesprek mocht gaan, die het juist met mij oneens waren, of positief kritisch. Jullie betrokkenheid, kritische vragen en verhalen hebben mij gevormd en gedreven.

Voorzitter, bedankt voor de samenwerking.

Het ga u goed."

(Geroffel op de bankjes)

De voorzitter:

Beste Christianne, na 463 dagen als Kamerlid heb je besloten om te stoppen. Zelf geef je aan dat dit niet jouw plek is. Als Voorzitter kan ik niet anders zeggen dan dat ik dat zeer betreurt. Wederom verliest de Kamer in korte tijd een gekozen volksvertegenwoordiger.

Je hebt een mooie politieke carrière achter de rug. Je was raadslid, wethouder, gedeputeerde en partijvoorzitter van de VVD. Daarna volgde een turbulente periode als minister voor Natuur en Stikstof. In 2023 volgde het hoogtepunt van je carrière en werd je beëdigd als Kamerlid.

Tijdens je maidenspeech gaf je toe dat het even wennen was om niet vanuit vak K met de Kamer in debat te gaan. Je vertelde dat bij jullie thuis het mantra geldt — ik citeer — "zo maak je altijd weer nieuwe dingen mee, en daar moet je van genieten." Dat is wat jullie altijd doen bij de Van der Walles thuis: overal van genieten.

Als Kamerlid heb je je de afgelopen periode ingezet voor cultuur, voor Defensie, voor oorlogsgetroffenen. Dat deed je met veel toewijding en energie. Je staat stevig in je schoenen en bent rechtdoorzee. Zo voer je ook je debatten.

De rode draad in je werk als politica is dat iedereen kan meedoen, en dat we moeten uitgaan van de kracht van de mens. Als je ergens wat van vindt moet je niet aan de zijlijn blijven staan.

Beste Christianne, vandaag verlaat jij de Kamer. Je verlaat de politieke arena. Ik ben benieuwd wat de toekomst nog meer voor jou in petto heeft, maar ik weet dat jij niet lang aan de zijlijn zal blijven staan.

De Tweede Kamer wenst je veel plezier met wat er op je pad gaat komen. Het ga je goed.

(Geroffel op de bankjes)

De voorzitter:

We gaan straks stemmen. Dan mag je nog één keer, voor de laatste keer, voor zover je dat wil, je arm omhoog- of omlaagsteken. Geniet er nog even van. Daarna stel ik iedereen graag in de gelegenheid om jou in het Ledenrestaurant nog even het allerbeste te wensen. Maar ik geef mevrouw Yeşilgöz graag even de mogelijkheid om de bloemen te overhandigen, want daar is voor betaald.

(Hilariteit)

De voorzitter:

Mevrouw Yeşilgöz en mevrouw Van der Wal poseren nog even voor de foto. Heel goed.

Dan gaan we stemmen.